

Волинський національний університет
імені Лесі Українки

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**ТРЕТІЙ РІВЕНЬ ОСВІТИ В УКРАЇНІ:
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ
ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ ВІЙНИ**

27 червня – 7 серпня 2022 року

Видавничий дім
«Гельветика»
2022

УДК 378«364»(477)(063)
Т66

Члени організаційного комітету:

Ярош Ярослав Богданович – доктор політичних наук, доцент, декан факультету історії, політології та національної безпеки Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Балабуха Наталія Вікторівна – начальник навчально-методичного відділу забезпечення якості вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Долинна Олена Миколаївна – завідувач відділу аспірантури та докторантури Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

Філіпович Мирослава Богданівна – кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та археології Волинського національного університету імені Лесі Українки, вчений секретар спеціалізованої вченої ради, голова Волинського обласного відділення Центру українсько-європейського наукового співробітництва;

Ковсник Лариса Олексіївна – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри історії та політичної теорії, завідувач відділу аспірантури і докторантури Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»;

Новодранова Наталія Олександрівна – тренер, провідний інженер-програміст інформаційно-комп'ютерного комплексу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 27 червня – 7 серпня 2022. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. – 516 с.

ISBN 978-617-554-032-9

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Третій рівень освіти в Україні: особливості підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів у сучасних умовах війни» (27 червня – 7 серпня 2022 року).

УДК 378«364»(477)(063)

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2022

© Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2022

ISBN 978-617-554-032-9

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сітовський А.М.

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент,
доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

Постановка проблеми. Інформаційне суспільство, незважаючи на його матеріальне вираження, таке як інформаційна техніка, є багатоаспектним, об'єктивно зумовленим етапом у розвитку людства і супроводжується двома провідними тенденціями сучасної цивілізації: глобалізацією, з одного боку, та створенням усе більш сприятливих умов для індивідуалізації та розвитку людини, з іншого боку» [2, с. 6].

Сучасне інформаційне суспільство характеризується наступними особливостями: обсяг знань, що породжується у світовому співтоваристві, подвоюється кожні два-три роки; щодня у світі публікується 7000 наукових і технічних статей; обсяг інформації, що пересилається через штучні супутники Землі протягом двох тижнів, достатній для заповнення 19 млн. томів; у індустріально розвинутих країнах учні під час закінчення середньої школи одержують більше інформації, ніж їхні бабусі й дідусі за все життя; у наступні три десятиліття відбудеться стільки ж змін, скільки їх було за останні триста десятиріч, тощо [5].

Мета дослідження – здійснити аналіз літературних джерел та інформації з мережі Інтернет з метою характеристики особливостей професійної підготовки в умовах інформаційного суспільства.

Результати дослідження. П. С. Мартинюк вказує, що «говорячи про інформаційні технології не слід забувати, що всі вони лише забезпечують безперервний плин інформаційного процесу» [3, с. 302]. Автор визначає поняття «інформаційний процес» як процес, що використовує сукупність засобів і методів обробки й передачі первинної інформації для одержання інформації нової якості про стан об'єкта, процесу або явища. Ціль інформаційного процесу – виробництво інформації для її наступного аналізу й прийняття на його основі рішення по виконанню якої-небудь дії. Інструменти інформаційного процесу – сукупність програмних продуктів: текстовий процесор (редактор), електронні таблиці і т.д. Все це функціонує у інформаційній системі [3, с. 302].

А. Я. Фрідланд визначає поняття «інформаційний процес», як процес за яким інформація (смісл, сутність, знання), наявна в свідомості людини-джерела, має за допомогою даних, що надсилаються людині-адресату, утворити в апараті мислення адресата відповідну інформацію, найбільш адекватну інформації джерела. Тобто, інформаційний процес складається з сукупності двох процесів: інтелектуального (смісл) та інформатичного (дані). Останній автор трактує як процес збирання, зберігання, опрацювання, передавання та подання даних [6, с. 82].

Н. В. Морзе зазначає, що «удосконалення методів вирішення функціональних завдань і способів організації інформаційних процесів приводить до зовсім нових інформаційних технологій, серед яких стосовно навчання можна виділити такі: комп'ютерні навчальні програми, що включають у себе електронні підручники, тренажери, тьютори, лабораторні практикуми, тестові системи; навчальні системи на базі мультимедіа-технологій, побудовані з використанням персональних комп'ютерів, відеотехніки, накопичувачів на оптичних дисках; інтелектуальні й навчальні експертні системи, що використовуються в різних предметних галузях; розподілені бази даних за галузями знань; засоби телекомунікації, що включають у себе електронну пошту, телеконференції, локальні й регіональні мережі зв'язку тощо; електронні бібліотеки, розподілені й централізовані видавничі системи» [4, с. 39].

Інформаційне суспільство вимагає від освіти під час підготовки конкурентоздатних фахівців не лише нових умінь і знань, але й перебудови стратегічної діяльності, спрямованої на врахування зазначених особливостей.

С. В. Шаров зазначає, що «основними характеристиками інформаційного суспільства є: збільшення ролі інформації і знань у політичному, економічному, соціальному та культурному житті суспільства; зростання обсягу інформаційно-комунікаційних продуктів і послуг у валовому внутрішньому продукті; створення глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їхній доступ до світових інформаційних ресурсів, задоволення їхніх потреб у інформаційних продуктах та послугах». Інформаційне суспільство у своєму розвитку передбачає активне використання інтелектуального потенціалу сучасного суспільства, високий рівень інформаційного обслуговування, доступність до джерел достовірної інформації тощо [7, с. 126].

Інформатизація освіти, як інструмент її модернізації, повинна бути в основі формування інформаційного суспільства та забезпечувати створення єдиного інформаційного освітнього простору – змістово-

предметної, комп'ютерно-технологічної та інформаційно-комунікаційної платформи інтеграції освіти.

О. О. Доброштан зазначає, що «основною складовою загального процесу інформатизації суспільства є інформатизація освіти, що повинна випереджати інформатизацію інших напрямів суспільної діяльності, й забезпечити здатність людини до самоосвіти, формування вміння самостійно орієнтуватися в накопиченому людством досвіді, забезпечити набуття вмінь використовувати інформаційно-комунікаційні технології для виконання поставлених завдань» [1, с. 143].

Отже, інформатизація суспільства є головною умовою входження України до глобального інформаційного простору та однією з найважливіших складових розбудови інформаційного суспільства на основі впровадження сучасних новітніх інформаційних технологій.

Основною характеристикою інформаційного суспільства є створення глобального інформаційного простору, що забезпечує ефективну інформаційну взаємодію людей, їхній доступ до світових інформаційних ресурсів, задоволення їхніх потреб у інформаційних продуктах та послугах. А, домінуючим видом діяльності в умовах інформаційного суспільства та сфері суспільного виробництва є збір, накопичення, продукування, обробка, зберігання, передача й використання інформації.

Тому, необхідною умовою модернізації освіти є її інформатизація, що передбачає створення єдиного інформаційного освітнього простору та системну інтеграцію інформаційних технологій в освітній процес.

Таким чином, у числі головних практичних результатів навчання має бути вміння доцільно використовувати у своїй науковій й професійній діяльності нові надбання інформаційного суспільства, бути готовим до професійної діяльності в умовах впровадження в навчальний процес й професійну діяльність інформаційно-комунікаційних технологій, оскільки саме завдяки їм реалізується можливість індивідуалізації навчання, навчання впродовж життя, що є одним із важливих кроків до модернізації освіти.

Висновки. Особливостями професійної підготовки майбутніх докторів філософії в умовах інформаційного суспільства на нашу думку є: приєднання системи освіти до глобального інформаційного простору; системна інтеграція інформаційних і педагогічних технологій в процес професійної підготовки; створення єдиного інформаційного освітнього простору й середовища системи професійної підготовки майбутніх докторів філософії.

Література:

1. Доброштан О. О. Інформатизація освіти та застосування ІКТ для покращення її якості. *Інформаційні технології в освіті: зб. наук. праць*. Вип. 6. Херсон : Вид-во ХДУ, 2010. С. 141-146.
2. Кремень В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2006. № 6. С. 5–9.
3. Мартинюк П. С. Інформаційні технології в навчальному процесі ВНЗ. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі*. 2010. Вип 8. С. 302-307.
4. Морзе Н. В., Глазунова О. Г. Моделі ефективного використання інформаційно-комунікаційних та дистанційних технологій навчання у вищому навчальному закладі. *Інформаційні технології і засоби навчання: електронне наукове фахове видання / гол. ред.: В. Ю. Биков; Ін-т інформ. технологій і засобів навчання АПН України, Ун-т менеджменту освіти АПН України, 2008. № 2(6). URL: <http://nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em6/emg.html>*
5. Морзе Н. В. Методика навчання інформатики : навч. посіб. / за ред. М. І. Жалдака. К. : Навч. кн., 2003. Ч. II : Методика навчання інформаційних технологій. 288 с.
6. Фридланд А. Я. *Інформатика и ее сущность: место информатики в современном мире. Информатика и образование*. 2008. № 4. С. 76-88.
7. Шаров С. В. Інформаційне суспільство: сучасний стан і перспективи розвитку. *Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту*. 2006. № 7. С. 125-127.

ЗДАТНОСТІ ТА ЗДІБНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ В СИСТЕМІ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ОБЛІК ТА ОПОДАТКУВАННЯ»

Смірнова І.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна*

Початок ХХІ століття ознаменувався величезними зрушеннями у житті людства. Ці зміни безпосередньо стосуються культури, економіки,